

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžf/75/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200431
Dátum vydania rozhodnutia: 08.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200431.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AUTO ROTOS - ROZBORA, s.r.o., so sídlom Račianska 184/B, 831 05 Bratislava, IČO: 35 918 519, zast.: LEGAL & CORP, s.r.o., IČO: 47 237 325, advokátske spoločenstvo so sídlom Gajova č. 11, 811 09 Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná č. 63, 974 01 Banská Bystrica o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 54/2014-100 zo dňa 19. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 54/2014-100 zo dňa 19. januára 2016 r u š í a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. č. 1100302/1/3154/2014/1042 zo 07.01.2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

2. Krajský súd mal za preukázané, že žalobca nepredložil žiadne dôkazné prostriedky preukazujúce jeho tvrdenia a neuniesol dôkazné bremeno, nepodarilo sa mu preukázať prijatie zdaniteľných obchodov (konkrétne kúpna zmluva na dodanie časti zariadenia Pizza Pazza) deklarovaných vo faktúre od dodávateľa, ktorých vierohodnosť a pravdivosť bola správcom dane spochybnená. Správne orgány sa v odôvodneniach vydaných rozhodnutí vysporiadali so všetkými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré majú význam pre posúdenie rozporných zdaniteľných obchodov. V rozhodnutiach uviedli správnu úvahu a zákonné ustanovenia, na základe ktorých dospeli v danej veci k uvedenému právnemu záveru.

3. Krajský súd preto po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke právne posúdili. Napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, nakoľko námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), a preto žalobu zamietol.

4. Ďalej je nutné podotknúť, že Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 16.07.2014 č.k. 5S 54/2014-77 v spojení s opravným uznesením zo dňa 11.08.2014 č.k. 5S/54/2014-80 odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia ako aj prvostupňového rozhodnutia na tom právnom základe, že okamžitým výkonom rozhodnutia, zaväzujúceho žalobcu k splateniu daňovej povinnosti by mohlo dôjsť k neschopnosti žalobcu uhrádzať záväzky z pracovnoprávných vzťahov, k prepúšťaniu zamestnancov (v súčasnosti zamestnáva 40) a v konečnom dôsledku aj k ukončeniu jeho podnikateľskej činnosti.

II.

5. Vo včas podanom odvolaní zo 17.02.2016 (č.l. 107) žalobca namietal, že v konaní okrem iného došlo k vadám (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konkrétne písm. f), t.j. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenie veci a žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobca v odvolaní v prvom rade poukázal na postup krajského súdu, ktorý napriek žiadosti neodročil termín pojednávania, čím odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Žalobca žiadosťou z 13.01.2016 (doručená 18.01.2016 - č.l. 90) požiadal o odročenie termínu pojednávania nariadeného na 19.01.2016 o 09.30 hod., a to z dôvodu práceneschopnosti Ing. Q. P. - jediného konateľa a spoločníka žalobcu, pričom v zmysle § 119 O.s.p. priložil potvrdenie o práceneschopnosti (č.l. 91) s uvedením, že zdravotný stav menovaného Ing. Q. P. mu neumožňuje, bez závažného zhoršenia zdravotného stavu, zúčastniť sa pojednávania.

Žalobca má za to, že tak boli splnené všetky podmienky na odročenie termínu pojednávania, pričom krajský súd tak nespravil a ani o tom neinformoval žalobcu.

7. K námietke neprávneho právneho posúdenia veci žalobca uviedol, že v dodaní zariadenia pizzerie v Tesco Martin v zmysle predložených písomných dôkazov reálne došlo. Zariadenie, ktoré bolo predmetom dodania sa nachádza na pôvodnom mieste, je reálne zistiteľné, teda je zrejmé, že k dodaniu došlo. Rovnako žalobca v konaní predložil všetky potrebné listinné dôkazy, ktorými preukazoval skutočnosti podstatné pre posúdenie veci, a to faktúry od dodávateľa, písomnú kúpnu zmluvu, dodacie listy.

Žalovaný aj prvostupňový orgán si vytvorili nesprávny záver o tom, že realita dodania zdaniteľného plnenia v rozpore s početnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie bola spochybnená zo zistenia, že dodávateľ žalobcu takéto dodanie nemohol uskutočniť.

8. Záverom žalobca navrhol, aby bol rozsudok krajského súdu zrušený a vec mu vrátená na ďalšie konanie, prípadne ak by mal odvolací súd za to, že žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

9. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v podaní z 23.03.2016 (č.l. 119), kde uviedol, že žalobcovi nebola postupom krajského súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Pôvodné pojednávanie, ktoré bolo vytýčené na 01.12.2015, bolo z dôvodov na strane žalobcu presunuté na nový termín 19.01.2016. Zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom, ktorý za neho v plnom rozsahu na súde koná, a žalovanému nie je známy dôvod, pre ktorý by v odročenom pojednávaní zástupca žalobcu nemohol zastupovať v súlade s ustanovením § 250a O.s.p.

10. S námietkou žalobcu o nespochybniteľnosti uskutočnenia zdaniteľného obchodu sa žalovaný nestotožnil a k jeho tvrdeniu uviedol, že žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a následne vo vyjadrení k podanej žalobe vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi otázkami majúcimi význam pre posúdenie rozporných zdaniteľných obchodov, pri ktorých sa dodanie zdaniteľných obchodov nepotvrdilo.

Žalovaný tvrdí, že v konaní daňových orgánov nedošlo k porušeniu zásad zákonnosti, na vydanie

rozhodnutia boli splnené procesné aj hmotnoprávne podmienky, pretože daňové orgány vykonali dostatočné dokazovanie (najmä poukázal na absenciu vlastníckeho práva dodávateľa zariadenia pizzerie), na základe ktorého správne zistili skutkový stav veci a vyvodili z neho správny právny názor.

11. Žalovaný preto navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť.

12. Na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu reagoval žalobca podaním z 03.05.2016 (č.l. 131). Žalobca uviedol, že predchádzajúce riadne odročenia vytýčených termínov nemajú žiadny súvis s tým, či bola konaním súdu žalobcovi odňatá možnosť žalobcu konať pred správnym súdom. Podstatné je, či boli splnené zákonné podmienky na odročenie pojednávania a či prvostupňový súd žiadosť o odročenie obdržal včas.

13. K potrebnosti osobnej účasti účastníka konania žalobca zdôraznil, že účastník konania musí mať možnosť sa zúčastniť pojednávania a musí mať možnosť byť v konaní vypočutý a realizovať svoje procesné práva, bez ohľadu na to, či je zastúpený právnym zástupcom alebo nie.

Ak účastník toto právo nevyužije, môže sa pojednávať v jeho neprítomnosti, nie však vtedy, ak účastníkovi (jedinému konateľovi a spoločníkovi účastníka, ktorý je právnickou osobou) bráni v účasti práceneschopnosť, ktorú písomne doloží deň pred pojednávaním a požiada o odročenie.

III.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení relevantnom pre preskúmanú vec kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v citovanom znení vec pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 119 ods. 1 O.s.p. v citovanom znení pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 119 ods. 3 O.s.p. v citovanom znení ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania.

15. Z obsahu súdneho spisu má Najvyšší súd za preukázané, že krajský súd vytýčil vo veci termín pojednávania na 01.12.2015 (č.l. 81). Dňa 04.11.2015 (č.l. 82) požiadal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu o odročenie z dôvodu kolízie termínu pojednávania. Na základe tejto žiadosti krajský súd vytýčil nový termín na 19.01.2016 (87), o čom boli účastníci upovedomení.

16. Podaním z 13.01.2016 doručeným krajskému súdu 18.01.2016 (č.l. 88), t.j. pred vytýčeným termínom pojednávania požiadal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu o odročenie termínu, a to zo zdravotných dôvodov - pretrvávajúca práceneschopnosť jediného štatutárneho zástupcu žalobcu, ktorý trvá na tom, aby sa pojednávania zúčastnil a bol na ňom vypočutý.

K žiadosti bolo priložené potvrdenie (č.l. 89) o trvaní dočasnej práceneschopnosti jediného konateľa a spoločníka žalobcu - pána Ing. Q. P. s výslovným vyjadrením, že „zdrav. stav neumožňuje zúčastniť sa na pojednávaní, nakoľko hrozí závažné zhoršenie zdravotného stavu“.

17. Z ustanovenia § 119 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. pre správne súdnictvo vyplýva záver, že pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Pojem „dôležitý

dôvod“ na odročenie pojednávania nie je legálne definovaný, a preto je na uvážení správneho súdu, ktorý dôvod pre podmienky správneho súdnictva bude považovať za dôležitý.

Avšak zdravotný stav účastníka sa za splnenia zákonných podmienok za dôležitý dôvod považuje.

18. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu zo dňa 30.04.2014 sp.zn. 6Sžo 85/2013 nepochybne vyplýva právny názor, že:

„Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom vtedy, ak zástupca účastníka tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlniť, t. j. také, ktoré mu neumožňujú sa na pojednávaní zúčastniť a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné) z hľadiska objektívneho ako aj subjektívneho (či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodnená žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), posudzuje súd podľa okolností konkrétneho prípadu. Zdravotný stav účastníka podľa súčasnej právnej úpravy možno považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania spravidla vtedy, ak účastník pripojí k návrhu vyjadrenie ošetrujúceho lekára v zákonom požadovanom znení.“

19. Zdravotným stavom účastníka ako dôvodom na odročenie pojednávania sa zaoberal Najvyšší súd v rozsudku zo dňa 24.04.2013 sp.zn. 7Cdo 130/2012, podľa ktorého:

„V zmysle § 119 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2012 je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania len ak je súdu, a to už spravidla pred rozhodnutím o žiadosti o odročenie pojednávania, preukázané vyjadrením ošetrujúceho lekára, že účastník konania nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania.“

20. Ako bolo vyššie spomenuté v ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. sú stanovené podmienky, ktoré musia byť splnené na odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov. Prvou podmienkou je včas podaný návrh na odročenie pojednávania a druhou je vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že zdravotný stav účastníka neumožňuje účasť na pojednávaní (bez závažného zhoršenia zdravotného stavu), ktoré musí byť doložené spolu so žiadosťou o odročenie, čo žalobca prostredníctvom právneho zástupcu splnil. Žiadosť o odročenie bola doložená aj s vyjadrením ošetrujúceho lekára deň pred vytyčeným termínom pojednávania.

Pokiaľ krajský súd však dospel k inému záveru s tým, že takto odôvodnenú žiadosť o odročenie nebude akceptovať, mal sa s týmto záverom v zápisnici ako aj v rozsudku náležite vysporiadať.

21. Najvyšší súd v naznačenom smere však nepovažuje za dostatočné vysporiadanie s dôvodom uvedeným v žiadosti o odročenie iba strohé konštatovanie v zápisnici, že už bolo pojednávanie odročené z dôvodu na strane žalobcu (avšak nie zo zdravotných dôvodov na strane žalobcu) a účasť štatutárneho orgánu žalobcu nepovažuje za potrebnú, a preto neakceptuje ospravedlnenie.

22. K námietke žalovaného, že pri vyjadrení nie je podpis lekára, Najvyšší súd dodáva, že ju nepovažuje za relevantnú, nakoľko podpis a pečiatka ošetrujúceho sa nachádza na listine, čo je dostačujúce.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

23. Podľa ustálenej judikatúry pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, právne názory a citovanú judikatúru má odvolací súd za to, že tým, že krajský súd neodročil pojednávanie, na ktorom rozhodol v merite veci hoci preto existoval zákonný dôvod, odňal žalobcovi ako účastníkovi tohto konania možnosť konať pred súdom, čo zakladá

dôvod na zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) v spojení s § 246c ods.1 O.s.p.

25. Záverom Najvyšší súd zdôrazňuje, že pochybenie krajského súdu vidí najmä v tom, že sa krajský súd v rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so žiadosťou o odročenie pojednávania a tým, prečo nepovažoval osobnú účasť žalobcu resp. jeho štatutárneho orgánu na pojednávaní za potrebnú, ak uplatnil svoje právo sa pojednávania zúčastniť (a contrario § 115a ods. 1 O.s.p.) a súčasne vyjadril vôľu byť v konaní vypočutý.

26. Zrušenie rozhodnutia z dôvodu odňatia možnosti žalobcu konať pred súdom však neznamená, že má Najvyšší súd za to, že krajský súd nemôže vec prejednať v neprítomnosti žalobcu, resp. jeho štatutárneho orgánu, krajský súd však musí brať na zreteľ zákonné podmienky, ktoré musia byť pre prejednanie veci v neprítomnosti účastníka splnené. Zároveň však nemožno zabúdať na právo na prerokované veci v primeranej lehote, ak účastník marí riadny priebeh konania opakovanými neodôvodnenými žiadosťami o odročenie pojednávania.

Právo zúčastniť sa na pojednávaní a uplatňovať tým svoje procesné práva je potrebné vnímať vždy aj v súvislosti s právom druhého účastníka na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Obe práva treba zohľadniť súčasne, čo sa však v tomto prípade nestalo.

27. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na princíp dvojinštančnosti konania spočívajúci v tom, že každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca, musí byť predmetom posúdenia súdu nielen súdom prvého stupňa, ale aj odvolacieho súdu. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nie je oprávnený nahrádzať postupy krajského súdu v konaní, keďže by tým odňal žalobcovi ako aj žalovanému možnosť konať pred súdom v dvojstupňovom konaní, dospel odvolací súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

28. Odvolací súd má za to, že iný postup by vzhľadom na okolnosti prípadu bol v rozpore so zásadou denegatio iustitiae - odopretie spravodlivého súdu, čo by znamenalo porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

29. Na dôvazok Najvyšší súd dodáva, že sa nezaoberal ďalšími argumentmi uvedenými v odvolaní žalobcu, nakoľko má za to, že už vyššie uvedené skutočnosti sú dostačujúcim dôvodom na zrušenie rozhodnutia krajského súdu.

30. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu opätovne vytýčiť termín pojednávania, na ktorom vec prejedná a rozhodne s tým, že má byť zachované právo účastníka na účasť na pojednávaní (za splnenie zákonných podmienok však môže súd konať aj v jeho neprítomnosti) ako aj právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

31. V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§224 ods. 3 O.s.p.).

32. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

